

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 5. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Sanita Osipova, senatori Aldis Laviņš un Normunds Salenieks

rakstveida procesā izskatīja jautājumu par vērsanos Eiropas Savienības Tiesā civillietā, kurā ir ierosināta kasācijas tiesvedība sakarā ar /Persona B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2026. gada 6. janvāra spriedumu.

Pamatlietas priekšmets un fakti, kuriem ir nozīme lietā

[1] Valsts akciju sabiedrība /Nosaukums/ (turpmāk – /Nosaukums A/) koordinē gaisa telpas izmantošanu civilajām un militārajām vajadzībām un vada gaisa kuģu lidojumus Latvijas Republikā. /Nosaukums A/ ir nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība, tās valdījumā atrodas kritiskās infrastruktūras objekti, un tā uztur spēkā esošu industriālās drošības sertifikātu. /Nosaukums A/ ir Latvijas valstij piederoša kapitālsabiedrība, kura ir atbildīga par drošu un nepārtrauktu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanu.

/Persona B/ (turpmāk- /Persona B/) ir /ārvalsts/ pilsoņe. /Persona B/ nav Latvijas Republikas pilsoņe. Lietā nav precizēta informācija, kad /Persona B/ ir ieradies Latvijā, proti, vai tā ir izmantojusi Eiropas Savienības tiesībās paredzēto darba ņēmēju vai pilsoņu brīvas pārvietošanās tiesību.

/Persona B//Nosaukums A/ strādāja no /gads/gada līdz /gads/ gadam. Ar Rīgas apgabaltiesas 2013. gada /datums/ spriedumu ir izbeigtas /Persona B/ darba tiesiskās attiecības ar /Nosaukums A/. /Persona B/ šobrīd ir /nosaukums/ arodbiedrības /amats/ un /nosaukums/ arodbiedrības /amats/.

Laikā no 2023. gada līdz 2024. gada jūnijam /Persona B/ vairākkārt pieteicāsuz vakantajām gaisa satiksmes vadības dispečera amata vietām /Nosaukums A/ un saņēma atteikumu.

Ar 2024. gada 11. septembra /Nosaukums A/ rīkojumu, kas izdots, pamatojoties uz likuma „Par valsts noslēpumu” 7. panta trešo daļu un 12. panta otro daļu, papildināts amatu saraksts darbam ar konfidenciālu un augstākas slepenības pakāpes klasificēto informāciju, kurā norādīti amati, kuru pildīšanai darbiniekam ir nepieciešama pieeja valsts noslēpumam. Minētajā amatu sarakstā ietverti Gaisa satiksmes vadības centra

vadītāja, Lidlauku rajonu daļas vadītāja, Rīgas Lidlauka torņa vadītāja, gaisa satiksmes vadības dispečera un jaunākā gaisa satiksmes vadības dispečera amati. Prasība pēc pielaišanas valsts noslēpumam tiem gaisa vadības dispečeriem, kuri ir kvalificēti strādāt militārajā lidlaukā, tika noteikta jau 2021. gadā.

/Nosaukums A/ lietā paskaidrojusi, ka lielākoties tās rīcībā nonāk informācija, kas klasificēta kā konfidenciāla. Darbam ar konfidenciālu informāciju nepieciešama speciālā atļauja pieejai valsts noslēpuma objektiem. Gaisa satiksmes vadības dispečeri ir lidostas darbības drošumu tieši ietekmējošs personāls. Pildot savus amata pienākumus, dispečera rīcībā ir plaša informācija par gaisa kuģu maršrutiem, kravu, gaisa kuģu tipiem un citiem parametriem, kas saistīti ar iekļaušanos kopējā gaisa satiksmē. Dispečeri nodrošina gaisa satiksmes vadību ne tikai ikdienas komerciesiem, bet arī tādiem gaisa kuģiem, kuros atrodas augsta ranga ārvalstu amatpersonas un diplomātiskie pārstāvji, kā arī gaisa kuģiem, kas pārvadā militārās kravas. Militāro mācību gadījumā dispečers nodrošina attiecīgu atbalstu, kas vienlaikus nozīmē arī atbilstošas informācijas nonākšanu dispečera rīcībā. /Nosaukums A/ uzsver, ka šā brīža ģeopolitiskajos apstākļos valsts aizsardzības spēju nodrošināšanai ir izšķiroši svarīgi, lai /Nosaukums A/, esot Latvijas Republikas kritiskās infrastruktūras sastāvdaļa, garantētu absolūtu informācijas aizsardzību un personāls, kas iesaistīts kritiskā pakalpojuma nodrošināšanā, būtu lojāls valstij un godprātīgi attiektos pret informāciju.

2024. gada 25. novembrī /Persona B/ cēla prasību pret /Nosaukums A/, kurā lūdza: noteikt atbildētājam pienākumu izbeigt atšķirīgo attieksmi, kas vērsta pret prasītāju, atsakoties izskatīt viņas pieteikumu uz vakantajām gaisa satiksmes vadības dispečera amata vietām; novēršot mobingu, noteikt atbildētājam pienākumu atjaunot prasītājas reputāciju un uzdot atsaukt atbildētājas darbinieka izteikumus un atvainoties par viņa rīcību rakstiski; piedzīt morālā kaitējuma atlīdzību.

[2] Pirmās instances tiesa un apelācijas instances tiesa prasību noraidīja.

Pārsūdzētajā apelācijas instances tiesas spriedumā attiecībā uz prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā izskatāmo jautājumu norādīts, ka starp pusēm nav strīda par to, ka, pildot savus amata pienākumus, gaisa satiksmes vadības dispečeri saskaras ar valsts noslēpuma objektiem, līdz ar to amata pienākumu pildīšanai tiem ir nepieciešama pieeja valsts noslēpumam. Saskaņā ar likuma „Par valsts noslēpumu” 9. panta otro daļu Latvijas Republikas pilsonības esība ir obligāts priekšnoteikums pieejas valsts noslēpumam saņemšanai, citu valstu pilsoņiem ir noteikts ierobežojums darboties ar valsts noslēpuma objektiem. Atbildētājas rīcība, atsakoties izskatīt prasītājas kandidatūru gaisa satiksmes vadības dispečera amatam, nav atzīstama par prasītājas diskrimināciju, bet gan par likumdevēja noteikto prasību izpildi. Lietā nav konstatēta atbildētājas prettiesiska vainojama rīcība, tāpēc prasība arī daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu nav pamatota.

[3] Prasītāja iesniegusi kasācijas sūdzību.

Kasācijas sūdzībā citastarp norādīts, ka prasītāja pieteicās uz brīvajām vakancēm, pirms tika ieviesta prasība iegūt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam, turklāt atbildētāja nav tā institūcija, kas izvērtē personas atbilstību šādas atļaujas saņemšanai.

Kasācijas sūdzībā arī norādīts, ka būtu nepieciešams vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu par Eiropas Savienības tiesību normu, kas attiecas uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā, piemērojamību šajā lietā.

Atbilstošās valsts tiesību un Eiropas Savienības tiesību normas

[4] Eiropas Savienības tiesību normas:

[4.1] Eiropas Savienības Pamattiesību harta (turpmāk – Harta): 15. pants; 21. pants.

[4.2] Līgums par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD): 18. pants; 45. pants.

[5] Latvijas Republikas tiesību normas:

[5.1] Likums „Par aviāciju” (pieņemts 1994. gada 5. oktobrī, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/57659-par-aviaciju>):

42. pants. Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanas koordinācija un gaisa kuģu lidojumu vadība

Darbību, kas saistīta ar Latvijas Republikas gaisa telpas izmantošanu civilajām un militārajām vajadzībām, koordinē un gaisa kuģu lidojumus vada /Nosaukums A/, kas ir gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs Latvijas Republikā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulas (EK) Nr. 550/2004 par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā izpratnē. [..]

Gaisa satiksmes vadības dienesta dispečeri un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatori savā darbā ievēro šā likuma un uz tā pamata izdoto normatīvo aktu noteikumus.

[5.2] Likums „Par valsts noslēpumu” (pieņemts 1996. gada 17. oktobrī, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/41058-par-valsts-noslepumu>):

7. pants. Valsts noslēpuma aizsardzība

(3) Satversmes aizsardzības birojs, Militārās izlūkošanas un drošības dienests un Valsts drošības dienests atbilstoši likumā noteiktajai šo iestāžu kompetencei vada, koordinē, kontrolē un veic valsts noslēpuma aizsardzības pasākumus. [..]

9. pants. Valsts noslēpuma pieejamība

(1) Pieeja valsts noslēpumam ir atļauta personai, kurai saskaņā ar amata (dienesta) pienākumiem vai konkrētu darba (dienesta) uzdevumu ir nepieciešams veikt darbu, kas saistīts ar valsts noslēpuma izmantošanu vai tā aizsardzību, un kura:

1) saskaņā ar šo likumu ir saņēmusi speciālo atļauju, ja tai nepieciešama pieeja konfidencialai, slepenai vai sevišķi slepenai informācijai; [..]

(2) Speciālo atļauju pieejai konfidencialam, slepenam un sevišķi slepenam valsts noslēpumam var izsniegt Latvijas pilsonim [..];

12. pants. Tiesības izmantot valsts noslēpumu

[..]

(2) Ar valsts noslēpuma izmantošanu un aizsardzību saistīto amatu sarakstu katrā institūcijā nosaka attiecīgās institūcijas vadītājs.

[5.3] Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumi Nr. 822 „Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas S

avienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi” (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/348742-valsts-noslepuma-ziemelatlantijas-liguma-organizācijas-eiropas-savienības-un-arvalstu-institūciju-klasificētas-informācijas-aizsardzības-noteikumi>):

5. Institūcija izstrādā institūcijas amatu sarakstu darbam ar konfidencialu un augstākas slepenības pakāpes klasificēto informāciju, kurā norāda, ar kādas slepenības pakāpes klasificēto informāciju darbu veiks amatā esošā persona. Amatu saraksta pozīciju pamato ar konkrētiem pienākumiem, kas paredz nepieciešamību saņemt speciālo atļauju vai sertifikātu. Kompetentajai valsts drošības iestādei ir tiesības pieprasīt pamatojumu amatu sarakstā iekļautā amata saistībai ar konfidencialu vai augstākas slepenības pakāpes klasificēto informāciju.

[5.4] Ministru kabineta 2004. gada 26. oktobra noteikumi Nr. 887 „Valsts noslēpumu objektu saraksts” (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/95649-valsts-noslepumu-objektu-saraksts>):

2.4. Stratēģiski svarīgi objekti, tostarp 2.4.7. Sakaru un informācijas tehnoloģiju infrastruktūra, ko izmanto valsts aizsardzībai svarīgu militāru sakaru vai informācijas sistēmu (piemēram, gaisa telpas novērošanas

sistēma, jūras akvatorijas novērošanas sistēma) vadībai un kontrolei. Slepenības pakāpe – slepeni, konfidenciāli.

Iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesai ir šaubas par Eiropas Savienības tiesību normu interpretāciju un piemērošanu

[6] Pieejas valsts noslēpumam nepieciešamajai speciālajai atļaujai viens no priekšnoteikumiem ir Latvijas Republikas pilsonība. Tiesību normas neparedz, ka Latvijas Republikas pilsonības prasība nav izvirzāma personai, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis. Amatu sarakstu, kuru pienākumu veikšanai nepieciešama speciālā atļauja, izstrādā un ar kompetentajām iestādēm saskaņo darba devējs.

Senāts vispārīgi secina, ka speciālās atļaujas prasība ir ierobežojums ieņemt noteiktus amatus, kas balstīts uz pilsonību.

Senāts neatrod, ka Eiropas Savienības Tiesa līdz šim savā judikatūrā būtu pievērsusies jautājumam par to, ciktāl Eiropas Savienības tiesību normas pieļauj darba ņēmēju brīvas pārvietošanās ierobežojumus un netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, kas pamatoti ar valsts drošības interesēm kontekstā ar nepieciešamību amata ieņēmējiem nodrošināt pieeju valsts noslēpumam.

[7] Izskatāmajā civillietā /Persona B/ iebilst pret /Nosaukums A/ atteikumu izvērtēt viņas kandidatūru gaisa satiksmes dispečera amatam, kas principā pamatots ar to, ka šī amata pildīšanai būs nepieciešama speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam, ko prasītāja nevarēs saņemt tādēļ, ka nav Latvijas Republikas pilsonē.

Tādējādi apstākļos, kad saskaņā ar /Nosaukums A/ rīkojumu šī speciālā atļauja ir viens no priekšnoteikumiem, lai personu varētu pieņemt darbā gaisa satiksmes vadības dispečera amatā, prasītāja saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu nevar tikt pieņemta darbā šajā amatā.

[8] No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras analīzes Senāts secina, ka gaisa satiksmes dispečera amata ieņēmēji ir „darba ņēmēji” Eiropas Savienības tiesību normu izpratnē (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 14. jūnija sprieduma lietā „Komisija/Nīderlande”, C-542/09, [ECLI:EU:C:2012:346](#), 68. punktu*) un prasītāja izskatāmajā civillietā ir Eiropas Savienības pilsonē, kas meklē darbu citā dalībvalstī (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2004. gada 23. marta sprieduma lietā „Collins”, C-138/02, [ECLI:EU:C:2004:172](#), 57. punktu*), tāpēc uz izskatāmās civillietas apstākļiem ir attiecināms LESD 45. pants, kurā paredzēta darba ņēmēju pārvietošanās brīvība Eiropas Savienībā, kā arī Hartas 15. panta 2. punkts, kurā ir pārņemta minētajā LESD pantā garantētā darba ņēmēju brīvā pārvietošanās (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2013. gada 4. jūlija sprieduma lietā „Gardella”, C-233/12, [ECLI:EU:C:2013:449](#), 39. punktu*), kā īpašais noteikums attiecībā uz Hartas 21. panta 2. punktā noteikto diskriminācijas aizliegumu pilsonības dēļ (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2004. gada 23. marta sprieduma lietā „Collins”, C-138/02, [ECLI:EU:C:2004:172](#), 55. punktu*).

Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā norādīts, ka ikviens Eiropas Savienības pilsonis var atsaukties uz LESD 18. pantā ietvertu diskriminācijas aizliegumu pilsonības dēļ tādā situācijā, kur tas īsteno savu ar LESD 21. pantu piešķirto pamatbrīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2020. gada 30. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās „Istituto nazionale della previdenza sociale”, C-168/19 un C-169/19, [ECLI:EU:C:2020:338](#), 13. punktu*).

[9] Izskatāmās civillietas apstākļi norāda, ka ir noteikts prasītājas kā darba ņēmējas, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonē, iespējams pārvietošanās brīvības ierobežojums, par kura tiesiskumu Senāts, vērsoties pie Eiropas Savienības Tiesas, vēlas pārliecināties.

Piemērošanas jautājumus rada arī Eiropas Savienības tiesībās vispārīgi noteiktais aizliegums Eiropas Savienībā diskriminēt pilsonības dēļ.

[10] LESD 45. panta 4. punkts paredz, ka šī panta regulējums neattiecas uz nodarbinātību civildienestā.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru ar minēto noteikumu no šī panta piemērošanas jomas ir izslēgti visi tie amati, kas saistīti ar tiešu vai netiešu piedalīšanos valsts varas īstenošanā un ar pienākumiem, kuru mērķis ir valsts vai citu publisko tiesību subjektu vispārējo interešu aizsardzība. Šo amatu izpildei ir nepieciešama lojalitāte pret valsti, kā arī savstarpējas tiesības un pienākumi, kas ir pilsonības saiknes pamatā (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 1980. gada 17. decembra sprieduma lietā „Komisija/Belģija”*, 149/79, [ECLI:EU:C:1980:297](#), 10. punktu). Ir jāpārbauda, vai attiecīgā amata pienākumi ietver valsts varas īstenošanas un valsts vispārējo interešu aizsardzības prerogatīvas, kas tādējādi pamatotu, ka to izpildi varētu ļaut veikt tikai attiecīgās valsts pilsoņiem (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 10. septembra sprieduma lietā „Haralambidis”*, C-270/13, [ECLI:EU:C:2014:2185](#), 46. punktu).

Saskaņā ar Latvijas Republikas tiesībām gaisa satiksmes vadības dispečera amats nav civildienesta amats, kam gan nav izšķirošas nozīmes, ņemot vērā, ka jēdziens „civildienests” minētajā Eiropas Savienības darbību normā visā Eiropas Savienībā ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2003. gada 30. septembra sprieduma lietā „Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española”*, C-405/01, [ECLI:EU:C:2003:515](#), 38. punktu). Lai arī pēc būtības gaisa satiksmes vadības dispečera amats, nav uzskatāms par tādu, kas saistīts ar tiešu vai netiešu piedalīšanos valsts varas īstenošanā, tomēr gaisa satiksmes vadības dispečera darbība ir saistīta ar pienākumiem, kuru mērķis ir valsts vai citu publisko tiesību subjektu vispārējo interešu aizsardzība, proti, viņš ir iesaistīts Latvijas kritiskās infrastruktūras pakalpojumu nodrošināšanā. No viņa darba tieši ir atkarīga drošība gaisa satiksmē, kā arī lidostā. Drošības jautājums gaisa satiksmē Latvijā ir ticis aktualizēts, ievērojot ģeopolitisko situāciju reģionā un pastāvošos reālos apdraudējumus. Turklāt vērā ņemams, ka amata specifikas dēļ gaisa satiksmes vadības dispečeru rīcībā var nonākt informācija, kas ir valsts noslēpums, tāpēc varētu apgalvot, ka šī amata izpildei ir nepieciešama lojalitāte pret valsti, kas ir viena no pazīmēm LESD 45. panta 4. punkta piemērošanai.

Tādējādi Senātam ir šaubas par to, vai satiksmes dispečera amats konkrētajos apstākļos būtu uzskatāms par tādu, uz kuru attiecas nodarbinātība civildienestā LESD 45. panta 4. punkta izpratnē.

[11] Ja uz strīdus amatu neattiecas LESD 45. panta 4. punkts, tad risināms jautājums par ierobežojuma tiesiskumu.

LESD 45. panta 3. punkts paredz, ka darba ņēmēju pārvietošanās brīvību var ierobežot, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumiem.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru dalībvalstīm ir tiesības ierobežot personu brīvu pārvietošanos minēto apsvērumu dēļ, lai ļautu atteikt piekļuvi savai teritorijai vai uzturēšanos tajā personām, kuru piekļuve vai uzturēšanās pati par sevi apdraudētu sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai sabiedrības veselību (sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2003. gada 30. septembra sprieduma lietā „Anker u. c.”*, C-47/02, [ECLI:EU:C:2003:516](#), 67. punktu). Ir vajadzīgs, lai nosacījums par pilsonību saskaņā ar samērīguma principu nepārsniegtu to, kas ir piemērots un vajadzīgs, lai sasniegtu vēlamu mērķi (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2014. gada 4. septembra sprieduma lietā „Schiebel Aircraft”*, C-474/12, [ECLI:EU:C:2014:2139](#), 37. punkts). Uz sabiedrisko kārtību un drošību var atsaukties tikai faktisku un pietiekami nopietnu draudu, kas skar sabiedrības pamatintereses, gadījumā (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2023. gada 13. jūlija sprieduma lietā „Xella Magyarorszag”*, C-106/22, [ECLI:EU:C:2023:568](#), 66. punkts). Piemēram, mērķis nodrošināt preču piegādes drošību vai pakalpojumu sniegšanu krīzes gadījumā attiecīgās dalībvalsts teritorijā var tikt uzskatīts par sabiedriskās drošības iemeslu (sal. *Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 8. novembra sprieduma lietā „Komisija/Grieķija”*, C-244/11, [ECLI:EU:C:2012:694](#), 65.–67. punkts).

Darba ņēmēju pārvietošanās brīvības ierobežojums, kas noteikts ar izskatāmajā civillietā piemērojamām tiesību normām, varētu tikt pamatots ar valsts drošības interesēm. No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras izriet, ka tiesai ir jāpārlicinās par šāda ierobežojuma samērīgumu. Pēc Senāta ieskata, pilsonības prasība konkrētajā gadījumā ir piemērota valsts drošības interešu nodrošināšanai. Civillietā ir konstatēts, ka gaisa satiksmes vadības dispečeri saskaras ar klasificētu, valsts noslēpumu saturošu informāciju, un ir pamatoti noteikt tādu ierobežojumu, kas liedz pieeju šādai informācijai personām, par kuru lojalitāti valsts nav pārliecinājusies. Vērā ņemams, ka prasība saņemt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam noteikta ģeopolitiskā apdraudējuma

apstākļos, kad gaisa telpas drošības aizsardzībai ir pastiprināta nozīme. Par personas lojalitāti var pārliecināties pilsonības iegūšanas procesā. Nepastāv citi, mazāk ierobežojoši līdzekļi, kā valsts var efektīvi pārliecināties par personas, kas pretendē uz attiecīgo amatu, lojalitāti.

[12] Gaisa satiksmes vadības dispečera amata sertifikācija ir regulēta Eiropas Savienībā (sk. *Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 4. jūlija Regulu (ES) 2018/1139 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91, un Komisijas 2015. gada 20. februāra Regulu (ES) 2015/340, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011*), un prasītāja ir Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņe, kas ir ieguvusi gaisa satiksmes vadības dispečera licenci. Tomēr vērā ņemams, ka izskatāmajā civillietā netiek apšaubīta prasītājas kvalifikācija, bet gan, pamatojoties uz iepriekš minētajām valsts drošības interesēm, ir izvirzīta prasība saņemt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam. Savukārt atļaujas iegūšanai viens no priekšnoteikumiem ir Latvijas Republikas pilsonība.

Eiropas Savienības tiesībās noteiktie kopīgie kvalifikācijas noteikumi liek apsvērt, vai, iespējams, šī situācija būtu analizējama LESD 18. panta kontekstā, jo valsts noteiktie ierobežojumi pieejai valsts noslēpumam, kas pamatoti saistāmi arī ar gaisa satiksmes vadības dispečera amatu, ļauj domāt, ka šādu informāciju varētu būt pamats uzticēt arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu pilsoņiem.

[13] Ievērojot minēto, Senāts uzskata par nepieciešamu vērsties Eiropas Savienības Tiesā, lai noskaidrotu, kā šādos apstākļos piemērojamas Eiropas Savienības tiesību normas par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā un diskriminācijas aizliegumu Eiropas Savienības pilsonības dēļ.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, Latvijas Republikas Civilprocesa likuma 5.¹ pantu un 472.¹ pantu, Senāts

nolēma

uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus:

1) vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 45. panta 4. punkts var tikt attiecināts uz gaisa satiksmes vadības dispečera amatu valsts kapitālsabiedrībā?

2) vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 45. panta 3. punkta „a” apakšpunkts ļauj pamatlietā konstatētajos apstākļos, atsaucoties uz nacionālās drošības izņēmumu, noteikt, ka gaisa satiksmes vadības dispečera amatam valsts kapitālsabiedrībā nepieciešama speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam, kas tiek izsniegta darbam ar konfidenciālu un augstākas slepenības pakāpes klasificēto informāciju?

3) vai ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15. pantu un 21. panta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. pantu un 45. pantu nav pretrunā aizliegums personai, kura ir citas Eiropas Savienības

dalībvalsts pilsonis un ir ieguvusi gaisa satiksmes vadības dispečera sertifikāciju Eiropas Savienības dalībvalstī, ieņemt gaisa satiksmes vadības dispečera amatu, ja aizliegums pamatots ar gaisa telpas drošības apsvērumiem apstākļos, kad darba devējs ir nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība, kas pārvalda kritisko infrastruktūru sarežģītās ģeopolitiskās situācijās un pastāvošu reālu apdraudējumu apstākļos, un tādēļ gaisa satiksmes vadības dispečera amata ieņēmējiem nodrošināma pieeja valsts noslēpumam?

Apturēt tiesvedību lietā, līdz likumīgā spēkā stājas Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore S. Osipova Senators A. Laviņš Senators N. Salenieks